

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

783

Vragen van de leden **Kuiken** en **Nijboer** (beiden PvdA) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *herindelingsverkiezing Eemsdelta* (ingezonden 5 november 2020).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 13 november 2020).

Vraag 1

Kent u het artikel «Valse start dreigt voor Eemsdelta»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom is niet eerder getracht en/of niet gelukt om wettelijk voor de herindelingsverkiezingen extra volmachten, poststemmen of vervroeg stemmen mogelijk te maken

Antwoord 2

Iedere stap in het verkiezingsproces wordt bepaald door de Kieswet, dit is zo vastgelegd in de Grondwet. De Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 is op vrijdag 6 november jl. in werking getreden. Deze wet geeft naar mijn mening een goede basis om de gemeenteraadsverkiezing van 18 november a.s. op een veilige wijze te kunnen houden. De maatregelen die op basis van deze wet gaan gelden waarborgen de veiligheid van de kiezer in het stemlokaal. Voor kiezers in zorginstellingen kunnen stemlokalen met beperkte toegang worden ingericht zodat deze kwetsbare kiezers in de instelling kunnen stemmen. De mogelijkheden om mobiele en bijzondere stembureaus in te stellen zijn verruimd en als de stemlokalen te klein zijn kunnen de stembiljetten elders worden geteld.

In overleg met de gemeenten is besloten om de verhoging van het aantal volmachten bij de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 niet in werking te laten treden. Reden daarvoor is dat deze maatregel voor verschillende herindelingsgemeenten niet uitvoerbaar is binnen de nog beschikbare tijd tot aan de herindelingsverkiezingen. Wettelijk kan er op dit onderdeel geen verschil

¹ Rtv Noord; <https://rtvn.gr/rNac>

gemaakt worden tussen gemeenten om dit wel of niet te doen. In de evaluatie zal ik aandacht schenken aan het aantal uitgebrachte volmachten. Voor de Tweede Kamerverkiezing op 17 maart 2021 worden op verzoek van uw Kamer nog aanvullende maatregelen voorzien zoals het stemmen per brief voor kiezers van 70 jaar en ouder en vervroegd stemmen op de twee dagen voor de verkiezingsdag. Een wetsvoorstel om dat te regelen wordt voorbereid. En ook de uitvoering daarvan vergt alle tijd tot aan de verkiezing in maart. Het gaat om majeure wijzigingen in het verkiezingsproces die, ook in juridische zin, voorbereidingstijd vragen om er zeker van te zijn dat de maatregelen uitvoerbaar kunnen zijn. Dat is de reden waarom deze maatregelen nog niet kunnen gelden bij de verkiezingen van 18 november a.s.

Vraag 3

Is het waar dat bestuurders, betrokken bij de herindeling Eemsdelta, hier al tijdig bij u om hebben gevraagd? Zo ja, wanneer, en waarom is hier eerder niets mee gedaan?

Antwoord 3

Sinds de zomer zijn de contacten tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de herindelingsgemeenten, zowel ambtelijk als bestuurlijk, heel intensief. Vanuit het ministerie is geprobeerd om waar mogelijk, vooruitlopend op de nodige wettelijke voorzieningen, de gemeenten te ondersteunen bij het treffen van de maatregelen die nodig zijn om de verkiezing op een covid-bestendige wijze te organiseren. Omdat het onzeker was of de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 op tijd voor de gemeenteraadsverkiezing in werking zou kunnen treden, is in onderling overleg steeds de vinger aan de pols gehouden welke maatregelen nog uitvoerbaar waren en welke niet meer. In het overleg met de gemeenten is besloten om sommige maatregelen uit deze tijdelijke wet, zoals het uitbreiden van het aantal uit te brengen volmachten (van 2 naar 3) niet voor de verkiezing van 18 november a.s. in werking te laten treden. Ik heb daarbij goed geluisterd naar het oordeel van de verschillende gemeenten over de uitvoerbaarheid van de maatregelen en de wenselijkheid van eenduidige communicatie naar de kiezer.

Vraag 4 en 5

Welke aanvullende mogelijkheden ziet u nog om mensen voor de herindelingsverkiezingen te laten stemmen?

Bent u bereid om door middel van extra communicatie kiezers te wijzen op de mogelijkheid en het gebruik van een volmacht en op te roepen waar mogelijk gespreid te gaan stemmen?

Antwoord 4 en 5

De Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 biedt naar mijn mening een goede basis voor kiezers om hun stem uit te brengen bij de herindelingsverkiezingen.

Gemeenten hebben een brede communicatiecampagne opgezet richting de kiezers. In overleg met de gemeenten lever ik ondersteuning waar de gemeenten dat wensen. In de communicatie wordt ook ingegaan op het gebruik van een volmacht en kiezers opgeroepen waar mogelijk gespreid te gaan stemmen.